

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. de heer H.M. de Jonge
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Utrecht, 29 januari 2021

KNMG
Mercatorlaan 1200
Postbus 20051
3502 LB Utrecht

088 - 440 42 00

directiesecretariaat@fed.knmg.nl

Referentie

Discussienota Zorg voor de Toekomst

Onderwerp

Reactie KNMG

Geachte heer De Jonge,

De KNMG heeft met belangstelling kennisgenomen van de discussienota *Zorg voor de Toekomst* (december 2020 gepubliceerd). Het kabinet heeft drie hoofdthema's vastgesteld waarop actie nodig is om de noodzakelijke veranderingen teweeg te brengen. Het gaat om (1) preventie en gezondheid (2) organisatie en regie en (3) vernieuwing en werkplezier. Artsenfederatie KNMG beperkt zich in haar reactie tot het thema preventie en gezondheid.

In de nota wordt gepleit voor "een beweging van de huidige focus op ziekte en zorg naar het bevorderen van gezondheid en welbevinden. Het moet minder gaan om 'de patiënt' en meer om 'de mens' en hoe hij of zij invulling wil geven aan zijn of haar leven. Dat vraagt om een betere inbedding in onze gezondheidszorg van preventie, leefstijl en eigen regie en een krachtiger investering in de sociale basis en inzet op een vroegtijdige aanpak van sociale problematiek." De KNMG steunt deze visie, deze sluit dan ook aan bij het KNMG visietraject *De Rol van de arts in 2040* (www.arts2040.nl). In deze KNMG-conceptvisie staat het welbevinden van mensen écht centraal en is gezondheidszorg integraal rondom mensen en zo dichtbij mogelijk georganiseerd. Hierbij wordt begonnen in de buurt, of wijk en wordt er verder gekeken als dit beter is vanwege bijvoorbeeld de kwaliteit en/of de doelmatigheid. Centraal staat het kijken naar wat mensen nodig hebben om hun leven, met hun ziekte of beperking, zo goed mogelijk te leiden. Positieve gezondheid en persoonsgerichte zorg zijn het uitgangspunt.

De KNMG onderschrijft de analyse van de belangrijkste knelpunten, namelijk dat ons zorgstelsel sterk is gericht op ziekte en zorgverlening en er sprake is van een onderinvestering in preventie. Zowel in de curatieve zorg, als in de ouderenzorg worden zo'n 40 miljard euro per jaar gependend. Dit staat in schril contrast met de 70 miljoen die jaarlijks voor preventie wordt vrijgemaakt. De KNMG pleit ervoor dat in de toekomst substantieel meer geld geïnvesteerd wordt in preventie, om het gebruik van zorg te voorkomen. Op die manier kan de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg in de toekomst worden veiliggesteld. Wij zijn ons ervan bewust dat investeren in preventie durf en een lange termijn visie vraagt, omdat deze pas op langere termijn renderen. Het is behulpzaam als, bijvoorbeeld het CPB, bij het doorrekenen van de Politieke verkiezingsprogramma's het voorkómen van ziekte niet negatief waardeert.

Bij het voorkomen van zorg gaat het niet alleen om investeren in de gezondheidszorg zelf, maar ook om investeren in het sociale domein. Veel zorgvragen komen bijvoorbeeld voort uit leefstijl. Zo is 20% van de

ziektelast gerelateerd aan ongezond gedrag en ongezonde leefstijl, maar ook armoedevraagstukken, eenzaamheid en andere sociale problemen spelen een belangrijke rol. Denk hierbij aan de toeslagenaffaire die ervoor heeft gezorgd dat burgers door stress allerlei lichamelijke en psychische klachten kregen. De KNMG vindt dat preventie een prominente plaats moet hebben zowel binnen de gezondheidszorg, als binnen het sociale domein. Adequate en langdurige financiering voor preventieve maatregelen is hierbij onontbeerlijk, maar ook om de verbinding te leggen tussen het sociaal domein en de zorg. Daarom pleit de KNMG om:

- een brede preventiestrategie gericht op wonen, armoedebestrijding en aanpak van schulden voor kwetsbare groepen uit te werken. Hierbij dient ook aandacht te worden besteed aan onderwijs en sport. Hiermee wordt voorkomen dat zorg nodig is;
- te komen tot wetgeving om het gebruik van ongezonde producten (tabak, alcohol en voedingsmiddelen met veel vet en suiker) terug te dringen;
- te investeren in de sociale basis van burgers en dit financieel mogelijk te maken bij gemeenten;
- ruimte te geven aan zorgverzekeraars en zorgkantoren om in de regio's domein overstijgend te kunnen investeren en te experimenteren. Bijvoorbeeld door preventieprogramma's op wijk- en buurtniveau mogelijk te maken en gezond gedrag te stimuleren;
- werkgevers te stimuleren om te investeren in goed werkgeverschap en gezond gedrag van werknemers.

In de ogen van de KNMG is hiervoor een twintigjaren investeringsprogramma nodig om deze paradigma shift mogelijk te maken.

De KNMG kijkt met belangstelling uit naar een integrale contourennota waarin ook de acute zorg, jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg en de ouderenzorg is opgenomen. Want pas dan kan je domein overstijgend werken aan zorg voor de toekomst.

Met vriendelijke groet,

René Héman, arts M&G, bedrijfsarts
Voorzitter Artsenfederatie KNMG